

بسمه تعالی

راهنمای طراحی و کنترل نما

پژوهش نظم نما

مرحله سوم - بند ج

ویرایش چهارم

مهندسین مشاور

رازاندیشان عمران

دی ماه ۱۳۹۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

صفحه

عنوان

۱.....	مقدمه
۴.....	حق و تو
۵.....	چارچوب ارتباط ضوابط انضباط نما و نظم نما
۶.....	پیشینه تاریخی و فرهنگی
۷.....	بستر و زمینه کالبدی
۸.....	رنگ و مصالح
۱۰.....	فرم
۱۲.....	نما همساز با اقلیم
۱۳.....	چک لیست کمیته های نمای مناطق ۲۲گانه شهر تهران

مقدمه

ضوابط حاضر با عنوان نظم نما درصدد دستیابی به نظریه های پشتوانه احکام ضوابط انضباط نما و هموارکردن مسیر عملیاتی آن احکام بوده است و از مروری کشف از مستندات مکتوب معماری از طلوع نهضت مدرن تا به امروز و نظریه های مرتبط با فرهنگ و زندگی ایرانی اسلامی احصاء و در قالب بیانیه های هنجاری (ایجابی ، سلبی ، توصیه ای) ارائه شده است.

در این ضوابط یا سرفصل های ضوابط انضباط نما عینا وجود دارند و یا تجمیعی از سرفصل های ضوابط قبلی تحت عنوان های جدید آمده اند ، برای مثال احکام مربوط به فرم در این ضوابط احکام پیش آمدگی و الحاقات انضباط نما را در بر گرفته است . کدهایی که در رابطه با انضباط نما آمده بودند در ستون ملاحظات جداول این پژوهش به همراه شماره آن در انضباط نما مشخص شده اند و برخی از کدها با توجه به ملاحظات ضوابط نظم نما حذف شده اند . شمای جدول رابطه سرفصل های دو ضابطه انضباط و نظم نما را به تصویر می کشد .

توجه به نکات زیر به منظور آشنایی بهتر با محتوا و کاربرد احکام توصیه می گردد.

الف- احکام ارائه شده ناظر بر راهبردهای طراحی نماهای پیوسته به یکدیگر (خیابانی) با قابلیت تعمیم پذیری برای نماهای متفاوت خصوصا با قامت متوسط (چهار تا پنج طبقه) می باشد . از این رو چنانچه به دلیل شرایط متفاوت از جمله تفاوت ارتفاع و تفاوت بستر محلی، منطقه های فرهنگی توضیحاتی جهت متناسب سازی آنها ضرورت پیدا کند به شرح زیر علامت گذاری خواهد شد:

۱- به دلیل ساختمان های بلند و برج با ستاره (☆)

۲- به دلیل بستر تاریخی، فرهنگی با دایره (O)

۳- به دلیل تفاوت های منطقه ای، محلی با مثلث (Δ)

۴- به دلیل قواره های بزرگ زمین با مربع (□)

در صورت لزوم ، توضیحات مکمل به صورت پانوشت در پایان همان مبحث ارائه می گردد.

ب- اگرچه دسته های احکام ارائه شده رابطه شبکه ای با یکدیگر دارند ولی میزان قابلیت آن ها از لحاظ « حق وتو » یکسان نیست.

احکامی که از این حق برخوردارند با علامت (V) مشخص شده اند .

قابل ذکر است هریک از موارد حق وتو به تنهایی نقش " وتو "کننده داشته و طراحی نما را مردود خواهد کرد.

قابل ذکر است که از مجموع کدهای ارائه شده فقط تعداد ۵ عدد از آن ها حق وتوی مطلق دارند .

قضاوت در مورد تطابق نمای پیشنهادی با سایر کدهای ارائه شده در جداول ۵ گانه به عهده کمیته نمای شهرداری ها خواهد بود .

بند ج شرح خدمات پژوهش نظم نما به منظور استفاده ی مدیران مسئول ، کمیته های مسئول کنترل نما در مناطق ۲۲ گانه شهر داری ها و متقاضیان ساختمان تهیه شده است . کدهای ارائه شده در این بند تحت عنوان " کد نهایی " از تجمیع و تلخیص " کدهای بند ب " شرح خدمات و در قالب احکام ایجابی و سلبی و توصیه ها آمده است .

همچنین محتوای ضوابط " نظم " حقانیت محتوای ضوابط " انضباط " را کمرنگ نکرده و توجه همزمان به احکام هر دو ضابطه برای آگاهی بهتر از انگیزه ی پایه احکام انضباط و نحوه تحقق پذیری آن احکام ضروری است .

اصطلاحات مهم برای بهره برداری مناسب از پژوهش نظم نما در زیر ارائه خواهد شد .

تعاریف :

- نما : جلوه بیرونی ساختمان که خود شامل پیکر ، صورت و حالت می شود .
- مخاطب : کسانی که مطالب این پژوهش به گونه ای مورد استفاده آنان است .
- مدیران : کسانی که تصمیم گیری در سطح کلان به عهده آنان می باشد .
- کنترل کننده ها : کسانی که در کمیته های نمای مناطق شهرداری ها به بررسی و تصویب نماها می پردازند .
- راهنما : معیار های لازم الاجرا در زمینه های مختلف طراحی نما .
- کد : دستور العمل
- کد مقدماتی : دستور العمل های مورد توجه در بند ب ضوابط نظم نما
- کد نهایی : دستور العمل های مورد توجه در بند ج ضوابط نظم نما
- بیانیه : حرف نهایی که دستور لازم الاجرا را آشکار می کند .
- و توکننده : احکامی که در صورت عدم رعایت آنها نما مورد قبول نخواهد بود .
- ضابطه : قاعده کلی که حدودی را تعیین می کند . (لغت نامه دهخدا)
- حکم : فرمان لازم الاجرا جهت باز داشتن از کاری و برای رسیدن به فرجامی پسندیده و نیکو . (همان)
- حکم ایجابی : گزاره ای است که عملی را به قاطعیت طلب می کند .
- حکم سلبی : گزاره ای است که عملی را با قاطعیت نفی می کند .
- توصیه : پیشنهاد جهت ارتقاء کیفیت طرح نما .
- مصالح نما : جنس معماری غالب بدنه نما .
- فرم : جلوه ظاهری ساختمان که متأثر از پیکر ، چهره و حالت است .

- پیکر ساختمان : حجم کلی ساختمان .
- چهره : نمای هر وجه ساختمان (هر پنج وجه ساختمان شامل نماهای جانبی و بام)
- حالت : برداشت معنی از تجسم پیکر و چهره ساختمان.
- هویت عملکردی : آگاهی به عملکرد درون ساختمان از نمای آن.
- بستر و زمینه : پهنه موثر در طرح نما .
- پیشینه تاریخی و فرهنگی : سابقه ارزش های فرهنگی و تاریخی در بستر نما .
- بستر تاریخی : پهنه ای که ثبت جهانی ، ثبت میراثی و یا شناسنامه اجتماعی دارد .
- بستر فرهنگی : پهنه ای که توسط شهروند شناخته شده است . (مانند محله زرگرها)
- بستر کالبدی : پهنه فیزیکی موثر در طرح نما ، شامل محیط غالب بر نما اعم از ساختمان های مجاور و اجزاء منظر .
- زیست محیطی : عادت و طرز زندگی و مناسبت آن با محیط .
- نمای همساز با اقلیم : مناسبت نما با ویژگی های ثابت آب و هوایی بستر نما.
- تجمل گرایی : پردازش بیش از ضرورت و افراطی .
- طنز : شوخی همراه با نزاکت در پیکر ، چهره و حالت نما که فهم آن موجب شاداب شدن مخاطب نما می شود .
- حق استیفا : تمامی حق شهروند را ادا کردن (لغت نامه دهخدا)

حق و تو

۱- احکام مربوط به بستر "پیشینه فرهنگی تاریخی"

اگر پیکره و چهره و حالت (ژست) ساختمانی متناسب با بستر فرهنگی تاریخی محیط نباشد، ارزیابی نخواهد شد.

۲- احکام مرتبط به حقوق استیفای شهروندی و همسایگی (مانند حق مشرفیت، حق بهره برداری از نور- آفتاب - باد و مناظر طبیعی)

عدم توجه به این حقوق طراحی نما را مردود خواهد کرد.

۳- احکام مرتبط با ارزشهای ایرانی اسلامی- به بیانی دیگر نمایی که جلوه‌ی نمای بیگانه (رومی، دیکانستراکشن، فولدینگ و...) را تبلیغ کند خارج از موضوع ارزیابی قرار خواهد گرفت.

در همین رابطه نگاهی که بیانگر "لاگژی- تجمل گرایی افراطی- " دور از توان معقول و موجه اقتصادی جامعه بوده و تفاوت کلاس های اجتماعی را برجسته کند مردود می باشد.

۴- احکام مربوطه به الحاقات -نمائی که حاوی پوسته ها یا الحاقات فرسگ گونه و برخاسته از فانتزی بدون اساس (هوس بازی) باشد مردود است.

۵- طنز (IRONY) درنماکه ارزش های صالح جامعه (مشرفیت، مشروعیت، محرمیت و...) را به تمسخر گرفته باشد مردود است.

جدول شماره ۱- چارچوب ارتباط ضوابط انضباط نما و نظم نما

گام اول انضباط نما		گام دوم نظم نما
مصالح	رنگ	رنگ و مصالح
ملحقات	هویت عملکردی	فرم
پیش آمدگی و بازشوها		
بام بنا		
تابلو		
		بستر و زمینه کالبدی
		پیشینه تاریخی و فرهنگی
		نما همساز با اقلیم

۱- پیشینه تاریخی و فرهنگی

پیشینه تاریخی و فرهنگی	بستر و زمینه کالبدی	رنگ و مصالح	فرم	نما همساز با اقلیم

پیشینه تاریخی و فرهنگی	کدها	ملاحظات
۱-۱	- نما مبلغ انحرافی از فرهنگ معماری غرب (مانند دیکانستراکشن که حکمیت ثقل و ایستایی را نفی می کند) نباشد.	V, Δ
۲-۱	- نما پاسدار ارزش های معماری بافت های تاریخی باشد. (معاصر سازی به شرط استعلا محیط پذیرفتنی است.)	\circ
۳-۱	-نمای ایرانی و اسلامی باید تداعی کننده ، نجابت و آرامش باشد . (۱)	\circ
۴-۱	- نما باید کلیه حقوق همسایه را از منظر (حق منظر، حق آفتاب ، حق بادو ...) رعایت کند و همچنین به حریم بینایی و شنوایی همسایگان احترام بگذارد .	V, Δ
۵-۱	- از استفاده نماد های مغایر با فرهنگ ملی و مذهبی پرهیز گردد. (مانند مجسمه ها ، حکاکای های غربی و سرستون های غربی از جمله توسکان ، دوریک ، یونیک و کورنتین و مشتقات آنها)	Δ
۶-۱	- از تظاهر و تجمل پرهیز گردد. (الحاقات غیر ضروری مانند فلزات گرانبها ، اشیاء قیمتی ، سنگ بری های افراطی)	

توضیحات :

(۱) نجابت : ریشه داری - نیکو گوهری - پاکی نژاد (لغت نامه دهخدا) - غریب و بی ریشه نباشد .

برای توضیح بیشتر به (۵-۱-۲) بند ب پژوهش رجوع شود .

نا آرام

آرام و نجیب

توصیه ها :

- نما بهتر است تداعی گر یکپارچگی اجتماعی و فرهنگی باشد.
- در تداعی ، از معنای عاطفی ناپسند مانند کبر و خودستایی (افراط در بیهودگی - اعمال تزئین افراطی - نمایش تجمل گرایی) پرهیز گردد.
- در طراحی نما به تاثیر تجربیات فردی شهروندان در نحوه ادراک نما و همچنین تاثیرات متقابل نما بر تجربیات و تصویر ذهنی آن ها توجه شود.
- در طراحی نما به تاثیر متقابل نما بر شخصیت و اعتبار اجتماعی ساکنان توجه شود . (تداعی عدم اعتبار نکند.)

۱- بستر و زمینه کالبدی

پیشینه تاریخی و فرهنگی	بستر و زمینه کالبدی	رنگ و مصالح	فرم	نما همساز با اقلیم

بستر و زمینه کالبدی	کدها	ملاحظات
۱-۲	- نما باید با هویت و طبیعت بوم خود هماهنگ باشد. (سازگاری با ویژگی های طبیعی محیطی ، بستر تاریخی فرهنگی و هویت اجتماعی اقتصادی بستر)	۷ (کد ۵۱ توصیه های عمومی)
۲-۲	- نماهای مجاور از نظر بزرگی و کوچکی پیکره ساختمان ها هماهنگ باشند . (جهت ایجاد تعادل)	□
۳-۲	- نماهای مجاور از نظر بلندی و کوتاهی با یکدیگر هماهنگ باشند .(جهت ایجاد تعادل در خط آسمان) (کد ۳۷ بام بنا)	
۴-۲	- خطوط افقی در نماهای شهری باید از نظر بصری پیوستگی ایجاد کنند. (مانند خط بام ، پایه ساختمان و راستای پنجره ها)	
۵-۲	- جبهه های مجاور ساختمان باید مطابق با طرح نمای اصلی طراحی شده باشند .	
۶-۲	- طنز (IRONY) درنماکه ارزش های صالح جامعه - حقوق مشروع همسایگی (مشفیت ، مشروعیت ، محرمیت و...) - رابه تمسخر گرفته باشد مردود است.	۷ (کد ۳۸ بام بنا)
۷-۲	- رخبام ساختمان ها تابع سیمای شهری باشد .(دارای منطق اقلیمی ، فرهنگی ، تاریخی و بصری باشد) (۲)	

توضیحات :

(۲) برای توضیح بیشتر به ۶-۱ بند ب پژوهش رجوع شود .

توصیه ها :

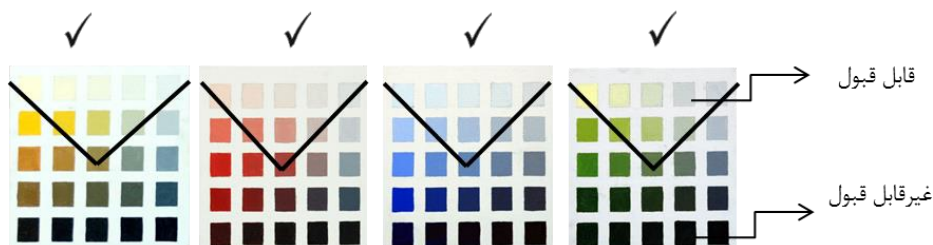
- نماهای شهری بهتر است گویای نظم قابل درک و هماهنگی جمعی باشند.(مبلغ آناشیسیم نباشد).   - تنوع رنگ و مصالح ساختمان ها هویت و وحدت جداره شهری را خدشه دار ننماید .   - از تنگ شدن پهنه قابل رویت آسمان پرهیز گردد.   - نماهای واقع در محدوده تاریخی و فرهنگی مشخص از نظر سبک ، مصالح و جزئیات معماری با بناهای بستر خود سازگار باشند. (□)   - درنمای ساختمان های مرتفع ، می توان از عقب نشینی طبقات فوقانی به منظور ایجاد مقیاس انسانی استفاده کرد.   - نوآوری در بسترهای تاریخی به شرط آنکه حرکتی استعلائی در روال گذشته داشته باشد قابل قبول است .   - استفاده از پوشش گیاهی در سطح بام ساختمان توصیه می گردد .

۳-رنگ و مصالح

نما همساز با اقلیم	فرم	رنگ و مصالح	بستر و زمینه کالبدی	پیشینه تاریخی و فرهنگی

ملاحظات	کدها	رنگ
(کد ۲ و ۹ مصالح)	- رنگ مصالح زمینه از مثلث تصویر یک انتخاب گردد. (۳)	۱-۳
	- در نما باید از جمع مصالح بتوان مصالح غالب زمینه را تشخیص داد .	۲-۳
Δ	- برای زمینه از رنگ های تیره که موجب انقباض خاطر عموم می شوند، پرهیز گردد. (رنگ های خارج از مثلث تصویر رنگ تیره محسوب می گردند). (۳)	۳-۳
○	- در بستر های تاریخی و فرهنگی باید از رنگ غالب محیط استفاده گردد. (جهت حفظ استمرار در محیط)	۴-۳
Δ	- از بکارگیری مصالحی که برای اکوسیستم مضر هستند و پسماند تجزیه ناپذیر تولید می کند پرهیز گردد. (مانند پیرانیت و...)	۵-۳
Δ	- از بکارگیری شیشه و نماهای کامپوزیتی (صیقلی) ، در جبهه های مستعد تولید خیرگی، پرهیز گردد.	۶-۳
○	- در مناطق و بستر های تاریخی در نما از آجر نسوز استفاده نگردد.	۷-۳
○	- در مناطق و بستر های تاریخی از استفاده سنگ آنتیک در نما پرهیز گردد.	۸-۳
	- در طبقه همکف کاربری های تجاری و اداری ، استفاده از شیشه های رنگی، رفلکتیو و تیره غیر قابل قبول است. (به دلیل استتار)	۹-۳

توضیحات :

تصویر ۱- حوزه رنگ های قابل قبول و غیر قابل قبول برای مصالح بنایی

توصیه ها :

- به تداعی معنای رنگ و پذیرش آن در جامعه ایرانی اسلامی توجه شود. (بعنوان مثال رنگ سفید طهارت و پاکی و رنگ آجری و خاکی قناعت و تواضع را تداعی می کند).
- رنگ زمینه نما با بناهای مجاور سازگار بوده و باعث یکپارچگی و پیوستگی محیط گردد. (کد ۱۰ مصالح در انطباق نما)
- در رنگ سر ، بدن و پای ساختمان به وزن ادراکی مصالح توجه شود. (برای مثال رنگ تیره در پایین حس سنگینی و رنگ روشن در بالای ساختمان حس سبکی را القا می کند .)
- رنگ اجزاء به غیر از زمینه در نما مکمل رنگ اصلی زمینه باشد .
- بهتر است در ساختمان های بلند فقط از یک مصالح استفاده شود. (ترجیحا رنگ روشن) (☆)
- رنگ نما حاصل از رنگ طبیعی مصالح باشد .
- از مصالح غیر طبیعی (مصنوعی) بدون توجیه منطقی استفاده نشود. (۴)
- در قسمت پایه ی بنا از مصالح مستحکم و بادوام استفاده شود.
- در طبقات بالا استفاده از شیشه مات و رفلکتیو غیر قابل قبول است. (۵)
- در طبقات همکف از دیوارهای یکپارچه صلب و کاملا بسته پرهیز شود. (از مقیاس انسانی خارج نگردد)
- استفاده از بتن در نما بلامانع است. (به شرط آنکه صفحات صلب با مقیاس غیر انسانی ایجاد نگردد).
- مصالح آن قسمت از نما که در معرض کج باران قرار می گیرد (وجه غربی بنا در تهران) از استحکام لازم برخوردار باشند.
- رنگ سنگ طبیعی و آجر (رنگ های مصالح برآمده از زمین) به عنوان رنگ اصلی زمینه پیشنهاد می شود .
- از بکارگیری رنگ به عنوان یک عنصر مجزا و تزیینی در نما تا حد امکان پرهیز شود.
- در مناطق گرم ، استفاده از رنگ های روشن توصیه می شود.
- در مناطق سرد ، استفاده از رنگ های متمایل به تیره، توصیه می گردد.
- از همنشینی انواع مصالح پر جزئیات که سبب اغتشاش بصری می گردند، پرهیز شود.

توضیحات :

(۴) خصوصا در ساختمان های بلند

(۵) به جز پاسیو ها و مواردی که برای جلوگیری از اشرافیت و تامین حریمیت می توان از شیشه مات استفاده کرد.

۴- فرم

پیشینه تاریخی و فرهنگی	بستر و زمینه کالبدی	رنگ و مصالح	فرم	نما همساز با اقلیم

فرم	کدها	ملاحظات
۱-۴	- در طراحی نما فانتزی فردی (ترکیب گرافیکی صرف ، فرسک - نقاشی دیواری بدون ارتباط با عملکرد درون -) غیرقابل قبول است .	V, Δ
۲-۴	- از به کارگیری الحاقات غیرضروری و افراطی پرهیز شود. (خطوط زائد، مجسمه ها و حکاکی ها و ...)	V (کد ۴۴ تابلو)
۳-۴	- محل نصب تابلو ، صرفا در طبقه اول ساختمان مجاز می باشد که می بایست در طرح معماری نما محلی برای نصب تابلو پیش بینی گردد. (۶)	
۴-۴	- ورودی به عنوان عنصری شاخص در نظر گرفته شود. (ورود به ملک)	
۵-۴	- جلوه ی بنا باید تاثیر پذیرفته از کاربری آن باشد. (نما نباید نقش جداکننده صرف عملکردهای درون و بیرون را ایفا کند و صرفا ترکیبی گرافیکی باشد). (۷)	

توضیحات :

(۶) جهت تعیین محل دقیق مجاز برای نصب تابلو به ضوابط انضباط نما رجوع شود.

(۷) برای توضیح بیشتر به بخش ۳-۱-۵ و ۴-۱-۱ بند ب پژوهش رجوع شود .

توصیه ها :

-- فرم متناسب با کاربری ساختمان باشد.   - نما مودب ، فروتن و متواضع باشد . (از خودنمایی و تفرعن پرهیز شود).   - نما دارای ساختار هندسی منسجم و یکپارچه باشد .   - طراحی پایه ، بدنه و سربنا به عنوان اجزای اصلی صورت بنا یک کل واحدرا به وجود آورند .   - نما بیانگر حس ثبات و امنیت سازه ای باشد .   - نما از خلوص و سادگی برخوردار باشد. (هندسه خالص اقلیدسی داشته باشد).   - مقیاس در نما از فاصله دور و نزدیک خوانا و قابل فهم باشد. (مدیریت بر خط بام از فاصله دور و جزئیات و بافت از فاصله نزدیک ضروری است).   - قسمت سربنا ، در عین القاء حس سبکی، نقش تمام کنندگی و اختتام ایفا کند.   - به محورهای اصلی و فرعی در چهره بنا توجه شود . (خطوط و راستاهای عمودی و افقی در نما)   - توزیع وزن احساسی بنا از بام تا پایه قابل قبول باشد .   - در نما به اهمیت نبش و کنج آن توجه شود. (کد ۱۲ مصالح در انطباق نما)   - نما برابندی از هنر و منطق بوده و توجه به باراحساسی و منطقی در طراحی آن متعادل باشد.   - نما پوسته ای سه بعدی و نه دوبعدی در نظر گرفته شود.   - استفاده از فرم های جدید بلامانع است. (به شرط آنکه هویت و ارزش های فرهنگی را مخدوش نکرده و تداعی معنای نادرست نکرده و ضد خاطره جمعی نباشد .)   - توجه به طراحی عناصر بام (دودکش ها ، ونت ها ، کف سازی و تاسیسات) به عنوان نمای پنجم توصیه می شود.

- برای ایجاد حس تعلیق و سبکی در نما می توان از بالکن استفاده شود.
- در نما می توان از راهکارهای خلاقانه جهت تلطیف نماهای تخت به کمک لایه بندی ، فضاهای انتقال یا بینابینی (بالکن ، رواق ، سکو ، پیلوتی و ...) جهت عمق دادن به نما استفاده کرد.
- تزئین در نما با توجه به ساختارهندسی چهره بنا می تواند پذیرفته شود.
- جهت شاخص نمودن ورودی می توان از فضای مکث جلوی ورودی استفاده گردد.

۵- نما همساز با اقلیم

نما همساز با اقلیم	فرم	رنگ و مصالح	بستر و زمینه کالبدی	پیشینه تاریخی و فرهنگی

ملاحظات	کدها	نما همساز با اقلیم
	- اندازه، محل و جهت گیری بازشوها باید باتوجه به میزان گرما و تهویه مورد نیاز جهت آسایش باشد.	۱-۵
Δ	- در طراحی ورودی به جریان باد محلی و منطقه ای توجه شود. (توجه به منطقه فشار و مکش باد)	۲-۵
	- جهت استفاده بهینه از انرژی و نورخورشید، مساحت بازشوها درنما باید کمتر از ۲۰ درصدسطح زیربنا باشد.	۳-۵
Δ	- طراحی خط آسمان بنا باید با ویژگی های اقلیمی بستر سازگار باشد. (مانند بام شیبدار و گنبد)	۴-۵
	- در صورت ارتباط سرسرای ورودی ساختمان مرتفع با مناطق روبه بادو پشت به بادساختمان، باید برای درهای ورودی وخروجی ساختمان سردرهای عمیق طراحی گردد.	۵-۵
□	- سرعت باد در سطح زمین خصوصا درمعا برساختمان های بلند یا منفرد از مرز آسایش نگذرد.	۶-۵
☆ Δ	- نما نباید سایه مزاحم برای ساختمان های مجاور داشته باشد.	۷-۵

توصیه ها :

- برای جلوگیری ازاتلاف حرارت نسبت سطح جانبی به حجم ساختمان کم باشد.   - طراحی سایه بان در نما با توجه به نیازه سایه یا آفتاب بلا مانع است .   - باتوجه به نمودار هندسه خورشیدی درصورت نیازه استفاده ازسایه بان، پنجره های روبه جنوب وجنوب شرقی می تواند مجهز به سایه بان افقی ،پنجره های جبهه شمالی به سایه بان قائم وپنجره های روبه شرق وغرب مجهز به سایه بان های افقی و قائم باشند.   - درنما می توان با طراحی فضاهای انتقال (بالکن ،داربست ، پیش ورودی و...) خرد اقلیم مورد نیاز را ایجادکرد و برکنترل اقلیمی بنا تاثیرگذار بود.   - درجبهه جنوبی می توان از بازشوها باسطوح بزرگ استفاده کرد.(جهت استفاده بهینه از انرژی و نورخورشید)   - برای جلوگیری ازسرعت مزاحم بادنمای ساختمان بلند بهتر است در جهت مسیر باد پلکانی طراحی شود.   - نمای بناهای مرتفع مناطق بادخیز، بهتر است فاقد گوشه های تیز باشند. (جهت هدایت آسان جریان باد به طرفین ساختمان)

چک لیست کمیته های نمای مناطق ۲۲ گانه شهر تهران

پروژه : شماره پرونده : تاریخ :
 کارفرما : طراح :
 نشانی :

پیشینه تاریخی و فرهنگی	
۱	نما مبلغ انحرافی از فرهنگ معماری غرب (مانند دیکانستراکشن که حکمیت ثقل و ایستایی را نفی می کند) نباشد.
۲	نمادسازارزش های معماری بافت های تاریخی باشد. (معاصر سازی به شرط استعلاعی محیط پذیرفتنی است.)
۳	نمای ایرانی و اسلامی باید تداعی کننده ، نجابت و آرامش باشد .
۴	نما باید کلیه حقوق همسایه را از منظر (حق منظر، حق آفتاب ، حق بادو ...) رعایت کند و همچنین به حریم بینایی و شنوایی همسایگان احترام بگذارد .
۵	از استفاده نماد های مغایر با فرهنگ ملی و مذهبی پرهیز گردد. (مانند مجسمه ها ، حکاکی های غربی و سرستون های غربی از جمله توسکان ، دوریک ، یونیک و کورنتین و مشتقات آنها)
۶	از تظاهر و تجمل پرهیز گردد. (الحاقات غیر ضروری مانند فلزات گرانبها ، اشیای قیمتی ، سنگ بری های افراطی)

بسترو زمینه کالبدی	
۱	نما باید با هویت و طبیعت بوم خود هماهنگ باشد. (سازگاری با ویژگی های طبیعی محیطی ، بستر تاریخی فرهنگی و هویت اجتماعی اقتصادی بستر)
۲	نماهای مجاور از نظر بزرگی و کوچکی پیکره ساختمان ها هماهنگ باشند . (جهت ایجاد تعادل)
۳	نماهای مجاور از نظر بلندی و کوتاهی با یکدیگر هماهنگ باشند. (جهت ایجاد تعادل در خط آسمان)
۴	خطوط افقی در نماهای شهری باید از نظر بصری پیوستگی ایجاد کنند. (خط بام ، پایه ساختمان و راستای پنجره ها)
۵	جبهه های مجاور ساختمان باید مطابق با طرح نمای اصلی طراحی شده باشند .
۶	طنز درنماکه ارزش های صالح جامعه - حقوق مشروع همسایگی (مشفیت ، مشروعیت ، حریمیت و...) را به تمسخر گرفته باشد مردود است.
۷	رخبام ساختمان ها تابع سیمای شهری باشد. (دارای منطق اقلیمی ، فرهنگی ، تاریخی و بصری باشد)

رنگ و مصالح	
۱	رنگ مصالح زمینه از مثلث تصویر یک انتخاب گردد. (۱)
۲	در نما باید از جمع مصالح بتوان مصالح غالب زمینه را تشخیص داد .
۳	عموم می شوند، پرهیز گردد. (رنگ های خارج از مثلث تصویر رنگ برای زمینه از رنگ های تیره که موجب انقباض خاطر تیره محسوب می گردند.) (۱)
۴	در بستر های تاریخی و فرهنگی باید از رنگ غالب محیط استفاده گردد. (جهت حفظ استمرار در محیط)
۵	از بکارگیری مصالحی که برای اکوسیستم مضر هستند و پسماند تجزیه ناپذیر تولید می کند پرهیز گردد. (مانند ایرانیات)
۶	از بکارگیری شیشه و نماهای کامپوزیتی (صیقلی) ، در جبهه های مستعد تولید خیرگی، پرهیز گردد.
۷	در مناطق و بستر های تاریخی در نما از آجر نسوز استفاده نگردد.

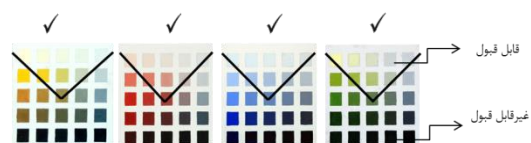

۸	در مناطق و بستر های تاریخی از استفاده سنگ آنتیک در نما پرهیز گردد.
۹	در طبقه همکف کاربری های تجاری و اداری ، استفاده از شیشه های رنگی، رفلکتیو وتیره غیر قابل قبول است. (به دلیل استتار)

فرم	
۱	در طراحی نما فانتزی فردی (ترکیب گرافیکی صرف ، فرسک - نقاشی دیواری بدون ارتباط با عملکرد درون -) غیر قابل قبول است .
۲	از به کارگیری الحاقات غیر ضروری و افراطی پرهیز شود. (خطوط زائد، مجسمه ها و حکاکی ها و ...)
۳	محل نصب تابلو ، صرفا در طبقه اول ساختمان مجاز می باشد که می بایست در طرح معماری نما محلی برای نصب تابلو پیش بینی گردد. (۲)
۴	ورودی به عنوان عنصری شاخص در نظر گرفته شود. (ورود به ملک)
۵	جلوه ی بنا باید تاثیر پذیرفته از کاربری آن باشد. (نما نباید نقش جداکننده صرف عملکردهای درون و بیرون را ایفا کند و صرفا ترکیبی گرافیکی باشد.)

نما همساز با اقلیم	
۱	اندازه، محل و جهت گیری بازشوها باید باتوجه به میزان گرما و تهویه مورد نیاز جهت آسایش باشد.
۲	در طراحی ورودی به جریان باد محلی و منطقه ای توجه شود . (توجه به منطقه فشار و مکش باد)
۳	جهت استفاده بهینه از انرژی و نور خورشید ، مساحت بازشوها در نما باید کمتر از ۲۰ درصد سطح زیربنا باشد.
۴	طراحی خط آسمان بنا باید با ویژگی های اقلیمی بستر سازگار باشد .(مانند بام شیبدار و گنبد)
۵	در صورت ارتباط سراسرای ورودی ساختمان مرتفع با مناطق روبه باد پوشش به باد ساختمان ، باید برای درهای ورودی و خروجی ساختمان سردرهای عمیق طراحی گردد.
۶	سرعت باد در سطح زمین خصوصا در معابر ساختمان های بلند یا منفرد از مرز آسایش نگذرد.
۷	نما نباید سایه مزاحم برای ساختمان های مجاور داشته باشد .

ملاحظات :

تصویر ۱- حوزه رنگ های قابل قبول و غیر قابل قبول برای مصالح بنایی

توضیحات :

(۱)

(۲) جهت تعیین محل دقیق مجاز برای نصب تابلو به ضوابط انضباط نما رجوع شود.

